

Een vermissing

Van Tineke Beishuizen verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos *uitgevers*

Een zomer

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos *uitgevers* via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Tineke Beishuizen

Een vermissing

Ambo|Anthos
Amsterdam

ISBN 978 90 263 4439 8

© 2020 Tineke Beishuizen

Omslagontwerp Studio Jan de Boer

Omslagillustratie © Valentino Sani/Trevillion Images

Foto auteur © Ruud Pos

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

ZONDER JOU

Dit is zoals ik het mij herinner.

Ik word wakker doordat papa op de rand van mijn bed zit en mij met zijn hand op mijn schouder zachtjes schudt. Het is ochtend zie ik aan het vale licht dat door de gordijnen komt, maar mijn wekker is nog niet afgegaan. 'Er is iets wat je moet weten,' zegt mijn vader, met een vreemde stem die ik eerst niet herken zodat ik me rot schrik. Alles om me heen is bekend. M'n bureau, dat eerst van Lot was voordat ik het kreeg. De poster van een meidengroep aan de muur tegenover mijn bed. M'n knuffels op een rijtje boven op mijn boekenkast. Alles is zoals altijd, alleen de stem van papa klopt niet, en ik kijk door mijn oogharen naar hem als hij zegt dat hij bang is dat er iets met mama is gebeurd. 'Ze is vannacht niet thuisgekomen,' zegt hij erachteraan. De zin blijft in de lucht hangen. Het dringt tot mij door dat de woorden iets moeten betekenen. Mensen zeggen zoiets niet zonder dat ze er iets mee bedoelen. En papa zou me nooit wakker

schudden als zo'n zinnetje niets zou betekenen. Ik kijk naar zijn mond, die de woorden heeft uitgesproken en die nu een smalle streep is met die op elkaar geklemde lippen. Mijn vader lijkt ineens niet meer op de vader die ik ken, met dat grauwe gezicht, en wat hij heeft gezegd is iets wat ik niet begrijp en ook niet wil begrijpen. Ik kom half overeind. 'Ga weg!' schreeuw ik. 'Ga weg!'

Mijn vader staat op en loopt zonder om te kijken langzaam mijn kamer uit.

Het is een heldere herinnering. Vastomlijnd. Maar daaromheen is het vaag. Ik ben bijna twaalf jaar, en ik heb iets gehoord wat ik niet begrijp maar dat me toch bang maakt. Nadat mijn vader mijn slaapkamer was uit gelopen, bleef ik onbeweeglijk in bed liggen met een vreemd koud gevoel in mijn maag. Hoopte ik dat papa terug zou komen om te zeggen dat het maar een grapje was? Liever wilde ik dat mama mijn kamer binnen zou komen en 'Hé kleine luiwammes, lig je nu nog in bed?' zou zeggen. Maar het is Lot die mijn kamer binnenkomt. Ze is op blote voeten en in haar nachthemd.

'Papa zegt dat we straks niet naar school hoeven,' zegt ze.

Ik hoor niets bijzonders aan haar stem en op de een of andere manier is dat geruststellend.

'Mag ik even bij jou?'

Ze slaat het dekbed omhoog en kruipt naast me. Ik voel hoe koud ze is. We liggen op onze rug, starend naar het plafond. De koude voeten van Lot kruipen naar mijn warme benen.

'Wat moeten we nou?' vraagt ze.

Ik geef geen antwoord. Lot is de oudste van ons twee, we schelen net anderhalf jaar maar toch weet ze veel meer dan ik. Dat komt omdat ze een klas hoger zit. Ik ben een brugpieper, dan weet je nog van bijna niks. De vraag die zij nu stelt had ik aan haar moeten stellen.

Hoe kan ik nou weten wat we moeten? Papa heeft me nog nooit met zo'n raar verhaal wakker gemaakt en mama is nooit eerder niet thuisgekomen. En waarom zou er iets met haar gebeurd zijn? Het is allemaal onzin waar ik niets mee te maken wil hebben. Ik duw Lots koude voeten weg. Voor de tweede keer die ochtend stuur ik iemand mijn kamer uit, al heb ik er deze keer meteen spijt van want zonder Lot voel ik me ineens erg alleen. Ik trek het dekbed tot onder mijn ogen. Het is doodstil in huis en ik begrijp nog steeds niet wat er aan de hand is. Hoezo is mama er niet. Ze is er toch altijd als ik wakker word? Dus papa kan zeggen wat hij wil, als ik straks beneden kom zal mama net als iedere ochtend met het ontbijt bezig zijn, en dan zal ze 'goeiemorgen liefje' tegen me zeggen, met die speciale lach waarmee ze mij altijd begroet.

Dat heb ik echt tot het laatste moment gedacht. Dat alles zou zijn zoals ik gewend was. Sinaasappelsap in de glazen naast onze borden. Het broodrooster klaar op het aanrecht. En mama zoals op elke werkdag in haar kantoorkleren. Strakke rokjes of wijde broeken, en altijd high heels eronder. Maar ze was er niet. Ik stond in de deuropening en keek naar papa's grauwe gezicht. Hij zag eruit alsof hij ziek was, maar wat kon mij dat schelen. Ik luisterde of ik het geklik

van mama's hakken in de bijkeuken hoorde, en toen het stil bleef liep ik ernaartoe. Maar ze was er niet. Ik draaide me om en liep de gang in, de zitkamer, papa's werkkamer, de wc, overal keek ik rond. Als je iets niet kunt vinden heb je niet goed genoeg gezocht, zegt mama altijd als we iets kwijt zijn, een knuffel, een boek, een schoolschrift. En meestal vind ik het dan ook. Dus als ik maar goed genoeg zoek zal ik mama ook heus wel vinden. Maar waar ik ook keek, ze was er niet. Ik ging steeds sneller lopen, gooide deuren open en smeed ze achter mij weer dicht, rende de trap op, de grote slaapkamer in, waar papa's bed eruitzag als een hondennest en over mama's bed een keurig strakgetrokken spreid lag. De badkamer, de logeerkamers, de zolder en weer naar beneden, de tuin in, naar het schuurtje. Haar fiets was weg, dat klopte niet, die zou er moeten staan. Hijgend stond ik weer tegenover papa in de keuken.

'Mama's fiets is weg,' zei ik. 'Hoe moet ze nou straks naar het station?'

'Ik zei je toch dat mama niet thuis is gekomen?'

Lot kwam de keuken in. Ze ging zwijgend op haar stoel zitten en ik zakte neer op mijn stoel naast de hare terwijl ik nog steeds naar papa keek. Maar die was alweer met het broodrooster bezig.

Hij had lukraak maar wat ontbijtspullen op de tafel neergezet, zag ik, er klopte echt niks van maar dat gaf niet, ik hoefde geen eten.

'Waar is mama?' vroeg ik, en papa draaide zich met een ruk om en keek me aan alsof ik 'fuck' had gezegd of een ander woord dat streng verboden is.

‘Ja, we willen weten wat er gebeurd is!’ zei Lot.

‘Ik weet het niet,’ zei papa. En toen we hem aan bleven kijken: ‘Ik begrijp het zelf ook niet. De politie gaat het uitzoeken. En willen jullie nu alsjeblieft ophouden met die vragen waar ik geen antwoord op weet?’

Achteraf lijkt het misschien gek dat we vanaf dat moment onze mond hebben gehouden. Maar wat hadden we kunnen vragen? Ik zat aan tafel met het gevoel dat ik verstijfd was. Aan papa’s gezicht zag ik dat hij ook niet wist wat hij moest doen. En Lot, die altijd veel beter uit haar woorden kon komen dan ik, zat met haar hoofd gebogen over haar bord. Alles was anders dan anders, en ik had geen idee wat ik ermee aan moest. Dus bleef ik naar mijn bord staren, naar de boterham waarvan ik geen hap had genomen, totdat Lot haar stoel achteruitschoof en de keuken uit liep en ik opgelucht dat ik weg kon achter haar aan liep.

Wat weet ik verder nog van die dag? De telefoon ging doorlopend, totdat het geluid stopte, ik denk omdat papa zijn mobiel uitzette. Lot en ik zaten in Lots kamer op haar bed, met opgetrokken knieën. Normaal gesproken hadden we nu op school moeten zijn, maar niets was normaal.

Ik weet nog dat er een auto voor de deur stopte en we voetstappen op het grind hoorden. Toen we uit het raam van Lots kamer keken zagen we dat het een politieauto was. Een buurman liep met z’n hond voorbij en keek nieuwsgierig de tuin in. Toen hij ons achter het raam zag, stak ik mijn tong uit en hij liep haastig door. Beneden in de hal hoorden we mannenstemmen, die in papa’s werkkamer verdwenen. Het

duurde lang voordat we de stemmen opnieuw hoorden en de politiewagen wegreed. Al die tijd hadden ze over mama gepraat, het gaf me het veilige gevoel dat alles wel in orde zou komen nu de politie zich ermee bemoeide.

Wat hebben we verder uitgevoerd die dag? Een beetje in boekjes gebladerd, denk ik. Blikjes cola uit de koelkast gehaald, en veel koekjes uit de voorraadkast. We konden gewoon doen wat we wilden, want van papa merkten we niets, alsof het zondag was, want dan zat hij ook altijd in z'n werkkamer.

Ergens die dag klopte hij op de deur. Hij kwam binnen en bleef in de deuropening staan terwijl hij van Lot naar mij keek. Wij keken zwijgend terug.

'Jullie moeder,' zei hij, en hij kuchte en begon opnieuw. 'Het is nu officieel dat jullie moeder verdwenen is. Sinds gisteravond weet niemand waar ze is. De politie heeft er een heel team op gezet. Iedereen doet zijn best om haar te vinden. Iedereen.'

Hij kuchte weer. 'Ik kan je niet vertellen hoe erg ik het vind. Voor jullie. Voor ons allemaal.' Hij bleef nog even in de deuropening staan, terwijl wij zwijgend naar hem bleven staren. Toen draaide hij zich om. Hij deed de deur zacht achter zich dicht. Lot en ik begonnen tegelijk te huilen, we sloegen onze armen om elkaar heen en zo hebben we een hele tijd jankend tegen elkaar aan gezeten.

'Misschien is ze dood.' Lot snikte.

'Nee!' schreeuwde ik. 'Dat mag je niet denken! Dat wil ik niet!'

Maar het woord bleef tussen ons in hangen.

‘Ze gaan mama heus wel vinden,’ zei ik. ‘Straks is ze er weer.’

Ik wilde zo graag dat Lot hetzelfde zou zeggen, maar ze reageerde niet.

Ik weet niet of het waar was wat papa zei, dat iedereen bezig was om mama te vinden. Maar de politie in elk geval wel. Bij het busstation hebben rechercheurs foto’s van mama laten zien aan de chauffeurs, en aan reizigers en passanten. Elke buschauffeur kende de vrouw met de rode krullen, maar niemand had haar op de dag van haar verdwijning gezien. Ook niet in de allerlaatste bus die in de richting van ons huis reed. Dat las ik in de krant, waar een paar keer een verhaal over haar in stond met altijd weer die ene foto van haar erbij waarop ze op een filmster lijkt. Meestal stonden de woorden ‘Spoorloos verdwenen’ of ‘Raadselachtige verdwijning’ boven zo’n verhaal, en één keer ‘Mysterieuze verdwijning’.

Dat niemand haar die dag gezien had, klopte natuurlijk. Papa had haar ’s ochtends met de fiets in de achterbak naar het station gebracht, en zij zou ’s avonds op de fiets naar huis komen. Maar die stond nog gewoon in het fietsenrek bij het station, dus moest er iets heel erg misgegaan zijn in de plaats waar ze werkte, stond er in een krantenartikel. Nog raadselachtiger was haar berichtje aan papa dat ze later thuis zou komen omdat ze na haar werk naar de borrel van eenjarige collega zou gaan. Maar bij het reclamebureau wist niemand iets van eenjarige collega. Mama had die dag wat langer gewerkt om iets af te krijgen en daarna had ze nog een uurtje met een paar collega’s in het café een straat

verderop gezeten. Daar was ze alleen weggegaan, ze had nog vrolijk 'tot morgen' geroepen. De vraag of mijn moeder een speciale band met iemand op haar werk had gehad leverde ook al niets op. Haar collega's kenden niemand die zo gek was op haar gezin. En nee, ze had geen vreemde telefoongesprekken gevoerd en was niet nerveus of gespannen geweest. Dat zeiden ook de collega's met wie ze in dat café nog wat had gedronken. Van gesprekken met burens, vrienden, kennissen en leveranciers werd de recherche ook al niets wijzer. 'Zal het onderzoek doodlopen?' stond er boven één van de laatste artikelen over mama's verdwijning.

Het was vreemd om over haar te lezen. Bijna alsof het over iemand anders ging, en daarom kon ik ze ook lezen zonder dat ik erom moest huilen. Stukjes in de krant gaan immers altijd over mensen die je niet kent? Het kon ieders moeder zijn die verdwenen was, en ieders moeder kon me niks schelen. Dus knipte ik met droge ogen de stukjes uit om ze in mijn agenda te bewaren. Alleen toen ik in een stukje las dat mama misschien was weggelopen en in een ander land onder een andere naam verder leefde, heb ik zitten janken, maar dat was meer uit woede om hoe ze zoiets durfden te schrijven. Papa zei er niets over dat ik in zijn krant had geknipt. 'Je moet niet alles geloven wat er staat,' zei hij alleen. Zelf wilde hij niet geïnterviewd worden en als er mensen van een talkshow belden omdat ze hem die avond aan hun tafel wilden hebben, drukte hij het gesprek weg. Dat hij met niemand over mama wilde praten, begreep ik best. Maar dat hij het met Lot en mij nooit over haar had, vond ik heel erg. Hij had dat rare gevoel dat als een klont in mijn keel zat, niet

weg kunnen nemen door met ons over haar te praten, maar hij had het op z'n minst kunnen proberen.

Ik heb heel wat nachten wakker gelegen van de vraag of mama en ik nog naar elkaar gezwaaid hebben toen ze de laatste ochtend dat ik haar zag in de auto van papa stapte. Waarom heb ik niet beter opgelet? Het was een gewone woensdagochtend. We zaten aan het ontbijt en mama had haast, want omdat het regende zou papa haar naar het station brengen en hij raakte altijd uit z'n humeur als hij ook maar even op haar moest wachten. Hij had mama's fiets al in de achterbak gelegd hadden we door het keukenraam gezien, en omdat hij met dat speciale gezicht in de deuropening stond, dronk ze terwijl ze opstond haar laatste slokken thee. Ze zag er leuk uit in haar wijde zwarte broek, met het getailleerde beige jasje. Ze had haar nieuwe schoenen aan, met een superhoge metalen hak waarin het licht weerkaatste. Papa was nijdig toen hij naar haar keek.

'Ga je met die showschoenen naar je werk?' vroeg hij alsof hij het over iets heel ergs had en niet over mama's mooie schoenen.

'Ja, daarmee ga ik naar mijn werk,' zei mama.

Papa zei niets meer, maar zijn mond werd een smalle streep. Het was hun vorm van ruziemaken, verder dan dat ging het nooit, maar het was evengoed best vervelend als ze zo tegen elkaar deden. Mama pakte haar schoudertas van een stoel. 'Doe je best op school!' zei ze op weg naar de deur. Iets wat ze altijd zei en wat altijd een beetje spottend klonk. In het voorbijlopen gaf ze ons een zoen. Door het raam zag

ik haar even later in de auto stappen, waarvan de motor al draaide, want papa liet nooit een gelegenheid voorbijgaan om duidelijk te maken dat hij haast had.

Als ik toen had geweten dat ze nooit meer terug zou komen, had ik mij voor de wielen gegooid en alles, alles gedaan om te beletten dat ze zouden weggrijden. Maar ik wist het niet. Ik heb mijn rugzakje over mijn schouder geslingerd en ben samen met Lot naar de schuur gelopen, waarin onze fietsen stonden. En ik weet niet eens meer of we nog naar elkaar gezwaaid hebben toen de auto wegreed.

Hoewel er helemaal niets bijzonders was gebeurd op de laatste dag dat mama thuis was, wilde de politie er toch met ons over praten. Ze vroegen dingen waar ze niets mee te maken hadden. Hoe de sfeer was die laatste ochtend. Of er onenigheid was geweest. Of mijn ouders vaak ruzie hadden. Hoe mama keek toen we afscheid namen en wat we tegen elkaar zeiden. Heeft ze me langer vastgehouden dan anders? Zei ze iets speciaals tegen me? Ik werd humeurig van hun vragen. Mijn moeder is weg, ga haar zoeken in plaats van met onzinvragen aan te komen! Ik heb dan ook bijna niks gezegd. Omdat de rechercheurs met ons alle drie apart gepraat hebben, weet ik niet wat papa heeft gezegd en wat Lot aan herinneringen heeft aangedragen, maar veel bijzonders kan het niet geweest zijn. Mama was er die middag niet toen we uit school kwamen, maar papa wel. 'Jullie moeder heeft gezegd dat ze naar een borrel van een collega gaat,' zei hij. 'Het kan weleens laat worden.' Hij had pizza's gehaald en ik keek naar hem terwijl hij ze uit de kartonnen dozen haalde en

met een strak gezicht in de oven schoof. Hij had er duidelijk de pest in en echt gezellig werd het dan ook niet, maar dat waren Lot en ik wel gewend. Gezellig was het alleen met mama erbij. Nadat we de pizza's zwijgend weggewerkt hadden, zijn Lot en ik opgestaan en naar onze kamer gegaan. Ik heb nog wat aan mijn huiswerk gedaan en daarna ben ik gaan slapen.

En die nacht dan? De nacht waarin mama niet thuis kwam ook al wist ik dat toen nog niet? Ik ben wakker geworden van een hard geluid, dat weet ik nog wel. Het klonk als de schuurdeur wanneer die door de wind dichtslaat. Iets wat wel vaker gebeurt, want er is altijd wel iemand die vergeet om hem goed dicht te doen, zodat hij soms, als het harder gaat waaien, eerst heen en weer zwiept en dan met een klap dichtslaat. Iets waar papa altijd kwaad om wordt omdat de oude deur op die manier uit z'n voegen kan knallen. Daar komt zijn verhaal tenminste op neer. Toen ik op m'n wekker keek zag ik dat het nog vroeg was, en dat ik zeker nog een uur kon slapen. Ik heb me omgedraaid, het dekbed tot onder mijn neus opgetrokken en ben meteen weer in slaap gevallen. Totdat ik de hand van papa op mijn schouder voelde.

Hoeveel dagen zijn Lot en ik thuisgebleven? Ik denk niet veel en leuk waren ze niet, dus was het een opluchting toen papa zei dat we weer naar school moesten. Het leven gaat door, zei hij ook nog. Ik weet niet waarom hij dat zei, want hij wist net zo goed als ik dat het niet waar was. Er ging helemaal niks door. Alles was opgehouden de ochtend dat papa mij wakker maakte. Daarna was ik alleen nog maar aan het wachten tot mama terug zou komen, al het andere gleed een beetje langs mij heen, ook het wel of niet naar school gaan. Naast Lot fietste ik zwijgend de tuin uit. We waren behoorlijk close maar we hadden die ochtend gewoon geen zin om te praten. Ik denk dat we er allebei tegen opzagen om in de klas te gaan zitten alsof er niets aan de hand was. Er hing een vreemde sfeer op het schoolplein, merkte ik toen ik m'n fiets had weggezet. Er stonden groepjes kinderen met elkaar te praten, en toen ik langsliep hield het praten op en keek iedereen naar mij. Lot was meteen op haar vriendinnen afgestapt. Op school bemoeiden we ons niet met elkaar.

Zusjes werden we pas weer op de fiets naar huis. Ik zag nog wel dat bij haar hetzelfde gebeurde als bij mij, er werd over haar gepraat en naar haar gekeken. Het duurde even voordat ik doorhad dat Lot en ik het middelpunt waren van iets spannends: de dochters van een verdwenen moeder. Toen de bel ging en we naar binnen liepen stond de decaan me op te wachten. Of ik even met hem mee wilde lopen. We bleven midden in zijn kamer staan. Hij schraapte z'n keel een paar keer en zei toen dat hij alle begrip had voor mijn situatie en dat niemand het mij kwalijk zou nemen als ik mijn hoofd niet bij mijn schoolwerk zou kunnen houden. Hij zei ook dat ik altijd bij hem terecht kon als ik problemen had. Ook zonder problemen trouwens. Liever zelfs, want vaak is het beter om niet te wachten totdat een situatie problematisch is. Ik bedankte hem en zei dat ik zeker bij hem aan zou kloppen als ik dacht dat ik dat nodig had. Maar dat ik bijna zeker wist dat het niet zou gebeuren. Omdat mijn moeder gewoon op reis was en over een tijdje terug zou komen. En of ik nu naar mijn klas mocht omdat ik het volgende uur een proefwerk moest maken. Hij keek me aan alsof hij zijn oren niet kon geloven. 'Ach kind toch,' zei hij. Hij deed zijn mond open alsof hij nog iets wilde zeggen en sloot hem weer.

Bij de deur legde hij zijn hand op mijn schouder en kneep even. Het liet een warme plek na die pas langzaam wegtrok.

Elke dag dat het langer duurde, werd de kans dat mama zou worden gevonden kleiner. Dat wist ik doordat ik een van de rechercheurs die met de zaak bezig waren tegen papa hoorde zeggen dat de eerste vierentwintig uur het belangrijkste

zijn. Daarna wordt het spoor koud en is het steeds moeilijker om nog aanknopingspunten te vinden. En dat is dan ook precies wat er gebeurde.

Na een paar weken had niemand het meer over 'de mysterieuze verdwijning' en was ik misschien de enige op de hele wereld die nog steeds geloofde dat mama terug zou komen. Op papa hoefde ik niet te rekenen. Hoe hij ook zijn best deed om voor ons te zorgen, hij stak voor mijn gevoel geen hand uit om mama te vinden. En dat er iets in zijn gezicht veranderde zodra het woord 'mama' viel, zat me ook niet lekker. We konden vragen wat we wilden, maar een antwoord kwam er niet. In plaats daarvan liep hij zwijgend de kamer uit. Als ik naar zijn gebogen rug keek had ik het gevoel dat hij huilde, wat natuurlijk onzin was want volgens mij kon hij dat niet eens. En trouwens, wat had je aan een vader die altijd de kamer uit liep als iets hem niet beviel? Soms rende ik dan uit pure machteloosheid en woede naar mijn kamer en trok met mijn tanden een scheur in mijn spreid. Omdat ik niet alleen mijn moeder kwijt was, maar een vader had die geen vader was.